

As follows, the reform of the system of state bodies which carrying out activities in the field of plant quarantine is unduly delayed, and the legal status of the services was defined in the Regulation on the Service unsystematic and contradictory. Therefore, it needs to be revised in order to improve.

Key words: legal status, powers in the field of plant quarantine, the Regulation on the State Service of Ukraine on food safety and consumer rights.

УДК 349.6

М. С. БЕЛЯКОВ

ЕКОЛОГІЧНІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ

Досліджується система екологічних стандартів у сфері охорони лісових ресурсів в Україні, її основні компоненти та зміст. Акцентовано увагу на екологічних проблемах лісокористування та лісогосподарського виробництва та необхідності їх вирішення шляхом комплексної стандартизації. Дано загальну порівняльну характеристику екологічних лісових стандартів радянської доби та незалежної України. Зосереджено акцент на недосконалості чинної системи лісових стандартів та запропоновано шляхи підвищення її ефективності. Зокрема, внесено пропозиції щодо розробки та прийняття комплексного національного стандарту «Система охорони та захисту лісових ресурсів в Україні». Охарактеризовано правові проблеми розмежування земель між Києвом та прилеглими адміністративно-територіальними одиницями Київської області як передумову екологічної стандартизації в лісовій сфері. Обґрунтовано необхідність прийняття Екологічного кодексу України та

розкрито його співвідношення із національним стандартом «Система охорони та захисту лісових ресурсів в Україні».

Ключові слова: екологічний стандарт, лісові ресурси, Екологічний кодекс України, державний лісовий кадастр, розмежування земель, охорона і захист лісів.

Беляков М. С. Экологические стандарты в сфере охраны лесных ресурсов

Исследуется система экологических стандартов в сфере охраны лесных ресурсов в Украине, ее основные компоненты и содержание. Акцентировано внимание на экологических проблемах лесопользования и лесохозяйственного производства, а также необходимости их решения путем комплексной стандартизации. Дана общая сравнительная характеристика экологических лесных стандартов советской эпохи и независимой Украины. Сосредоточено внимание на несовершенстве действующей системы лесных стандартов и предложены пути повышения ее эффективности. В частности, внесены предложения относительно разработки и принятия комплексного национального стандарта «Система охраны и защиты лесных ресурсов в Украине». Охарактеризованы правовые проблемы размежевания земель между Киевом и примыкающими административно-территориальными единицами Киевской области как предпосылка экологической стандартизации в лесной сфере. Обоснована необходимость принятия Экологического кодекса Украины и раскрыто его соотношение с национальным стандартом «Система охраны и защиты лесных ресурсов в Украине».

Ключевые слова: экологический стандарт, лесные ресурсы, Экологический кодекс Украины, государственный лесной кадастр, размежевание земель, охрана и защита лесов.

Belyakov Maksym. Environmental standards in the sphere of protection of forest resources

In article the system of environmental standards in the sphere of protection of forest resources in Ukraine, its main components and content

is researched. The attention is focused on environmental problems of forest exploitation and forestry and landscape production, and also need of their decision by complex standardization. The general comparative characteristic of environmental forest standards of the Soviet era and independent Ukraine is this. The attention on imperfection of the operating system of forest standards is concentrated and ways of increase in its efficiency are offered. In particular, offers concerning development and adoption of the complex national standard "System of Protection and Protection of Forest Resources in Ukraine" are made. Legal problems of delimitation of lands between Kiev and the adjoining administrative and territorial units of Kiev region as a prerequisite of ecological standardization in the forest sphere are characterized. Need of adoption of the Ecological code of Ukraine is proved and the ratio with the national standard "System of Protection and Protection of Forest Resources in Ukraine" is opened it.

Key words: *environmental standard, forest resources, Ecological code of Ukraine, state forest inventory, delimitation of lands, protection and protection of the woods.*

На сучасному етапі розвитку системи охорони довкілля в Україні особливого значення набуває аналіз та вдосконалення стандартів у сфері лісових ресурсів, оскільки екологічне становище лісового фонду держави знаходиться у вкрай критичному стані.

Згідно з даними Державного агентства лісових ресурсів України, лісистість території України досягає лише 14,3 % (8,6 млн. га), що значно менше, ніж лісистість більшості розвинених країн світу¹. Відбувається нещадне вирубування лісів, особливо в Карпатах і районах Полісся. Крім того, лише за даними Держмитслужби, щороку з України вивозиться ліс на суму близько 272 мільйонів доларів, у зв'язку із чим Україна є одним із найбільших експортерів лісу в Європі². Величезна шкода лісовим масивам завдається незаконним видобутком бурштину, внаслідок чого знищується територіальна основа лісового фонду. Запобігати проявам такої протиправної діяльності заважає неефективна система управ-

ління державним лісовим фондом, наявність недосконалої нормативної бази, недостатнє фінансування лісової сфери з боку держави. Зокрема, видобуток бурштину в державі здійснюється незаконно, а законопроект «Про видобування та реалізацію бурштину» № 974-VIII залишається неприйнятним. Дискусійною є спроба розпочати процес корпоратизації системи лісогосподарських підприємств в Україні шляхом прийняття законопроекту № 1567 «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, та деякі питання діяльності об'єктів, що виключаються з такого переліку», яким передбачається виключення державних лісгоспів зі списку тих, які не підлягають приватизації³.

Саме екологічні стандарти у лісовій сфері є ключовим компонентом регулювання лісових відносин, оскільки вони встановлюють конкретний механізм реалізації лісового законодавства, регулюють технологічні процеси, детальні алгоритми ведення лісового господарства та охорони природних лісових багатств.

Таким чином, очевидною є необхідність побудови інноваційної та повної системи екологічних стандартів у даній сфері, які забезпечать надійний захист та охорону лісових ресурсів, створять передумови для збільшення лісового фонду країни і поліпшення його якісного складу.

Окремі аспекти екологічної стандартизації та нормування в Україні досліджувались Ю.Шемшученком, Н.Малишевою, В.Костицьким, А.Гетьманом, Ю.Красною та ін. Екологічні аспекти захисту та охорони лісових ресурсів піднімалися, крім вказаних авторів, також у працях О.Логвиненка, О.Фурдичка, Т.Синякевич, С.Шершуна.

Однак, враховуючи зміну характеру взаємодії людини із навколишнім природним середовищем та правового регулювання у цій сфері виникає необхідність у подальших комплексних дослідженнях питань стандартизації у лісовій галузі.

Завданням дослідження є аналіз проблемних аспектів стандартизації у сфері захисту та охорони лісових ресурсів в Україні, а також вироблення рекомендацій щодо їх удосконалення.

Питання наукового тлумачення стандарту в еколого-правовій науці є досить дискусійним.

Так, на думку В.Тарасової, А.Малиновського та М.Рибака, стандартизація в умовах ринкової економіки є унікальною сферою суспільної діяльності. Вона синтезує в собі наукові, технічні, господарські, економічні, юридичні, естетичні і політичні аспекти. Крім того, важливими аспектами сьогодення є різні проблеми охорони середовища для проживання, наприклад: розробка методик вимірів концентрації забруднюючих речовин в об'єктах природного середовища; встановлення єдиних систем документації; розробка систем стандартів, гармонізованих з міжнародними та інше. Такі завдання залежно від їх змісту можливо вирішувати тільки в масштабах країни⁴.

Великий тлумачний словник сучасної української мови за ред. В. Бусела визначає стандарт як норму, зразок, мірило і поділяє стандарти на галузеві, державні, міждержавні, міжнародні, національні та світові⁵.

У вузькому значенні екологічний стандарт розуміється, як нормативний документ, який має встановлену законом процедуру прийняття, розробляється і приймається визначеним колом суб'єктів (ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» та ін.), має специфічну структуру та зміст (наприклад, ДСТУ ISO 14040:2013 «Екологічне управління. Оцінювання життєвого циклу. Принципи та структура»). Саме в цьому значенні стандарти регулюються Законом України «Про стандартизацію» від 05.06.2014⁶. В широкому значенні під екологічним стандартом слід розуміти будь-який нормативний документ, заснований на консенсусі, прийнятий визнаним органом, що встановлює для загального і неодноразового використання правила, настанови або характеристики щодо діяльності чи її результатів, та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері (в цьому сенсі екологічними стандартами можна вважати і нормативно-правові акти у сфері довкілля).

Правове регулювання охорони лісових ресурсів в Україні здійснюється Конституцією України, Лісовим та Земельним кодексами

України, законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів», Постановами Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок», "Про затвердження такс для обчислення шкоди, заподіяної лісу" та ін.

Однак, на думку А.Гетьмана, одним із основних чинників, що ведуть до поглиблення кризових явищ в екологічній складовій України, є недостатній розвиток законодавства і права в галузі природокористування та охорони довкілля⁷.

Наприклад, на сьогоднішній день діє Постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2008 № 665 «Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу»⁸. Проте у даному нормативному акті зосереджено увагу в більшій мірі на кількісних показниках шкоди і розмірах санкцій, але не сформульовано чіткий і зрозумілий механізм вирахування таких показників.

Іншою проблемою є недосконалий порядок ведення державного лісового кадастру, який функціонує на підставі глави⁹ «Державний лісовий кадастр та облік лісів» Лісового кодексу, а також Порядку ведення державного лісового кадастру та обліку лісів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.2007. Для лісового кадастру передбачено лише наявність відомостей про якісний стан лісів, необхідних лише для забезпечення їх використання та охорони, однак не передбачено включення якісних показників у контексті можливого негативного впливу самих цих лісів (якщо вони, наприклад, є забрудненими) на екологічну безпеку. Крім того, на відміну від Державного земельного кадастру, механізм ведення лісового кадастру не є публічним, оскільки частина відомостей засекречена, а сам кадастр є досить неповним і фрагментарним, оскільки в Україні належним чином не налагоджена система лісовпорядкування.

Недосконалість діючого лісового законодавства посилюється практично повною відсутністю екологічних стандартів у даній

сфері. Сьогодні діють лише ГОСТ 17.6.1.01-83 «Охрана и защита лесов. Термины и определения», затверджений Постановою Державного комітету СРСР зі стандартів від 19.12.19839, та ГОСТ 17.6.3.01-78 «Флора. Охрана и рациональное использование лесов зеленых зон городов. Общие требования», затверджений Постановою Державного комітету СРСР зі стандартів від 10.07.1978¹⁰.

Так, ГОСТ 17.6.1.01-83 застосовується в комплексі зі стандартами СТ СЭВ 383-87 «Пожарная безопасность. Термины и определения»¹¹ (який прийшов на зміну стандарту СТ СЭВ 383-76) і ГОСТом 12.1.033-81 «Пожарная безопасность. Термины и определения», затвердженим постановою Державного комітету СРСР зі стандартів від 17.08.1981¹². Останні два стандарти, що стосуються пожежної безпеки, хоча й тісно пов'язані із ГОСТ «Охрана и защита лесов. Термины и определения», однак безпосередньо не регулюють питання ведення лісового господарства. Що ж стосується охорони та захисту лісів, то пожежна безпека виступає лише одним із елементів такої охорони, а інші елементи, такі, як запобігання та протидія лісовим правопорушенням, боротьба зі шкідниками та несприятливим впливом природних явищ та ін., під дію зазначених стандартів не підпадають. Крім того, дані стандарти містять лише термінологічну базу і не стосуються самого процесу та організації роботи у сфері лісових ресурсів.

У свою чергу, ГОСТ 17.6.1.01-83 визначає лише терміни та поняття у сфері охорони і захисту лісів, при цьому жодним чином не стосуючись системи та алгоритму такої охорони. ГОСТ 17.6.3.01-78 поширює свою дію виключно на зелені зони міст, розташованих в лісорослинних зонах, проте не регламентує охорону лісів поза межами міст, хоча саме вони складають найбільшу частину лісового фонду. Крім того, незважаючи на те, що обидва ці стандарти тимчасово діють на території України на підставі п. 2 Розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про стандартизацію», по своїй суті вони є дуже застарілими і не відповідають сучасній системі управління та досягненням науки і техніки у сфері лісового господарства, ринковим умовам розвитку еконо-

міки. Таким чином, єдиного комплексного екологічного стандарту в лісовій сфері на сьогодні не існує, що різко погіршує стан екологічної безпеки на даному напрямі, призводить до диспропорцій у розвитку лісового господарства та спричиняє різке збільшення рівня правопорушень.

У зв'язку із викладеним пропонуємо подати на розгляд ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» пропозиції щодо розроблення технічним комітетом 82 «Лісові ресурси» проекту комплексного національного стандарту «Система охорони та захисту лісових ресурсів в Україні». На нашу думку, даний стандарт має містити: 1) оновлену екологічну та лісову термінологію; 2) основні засади системи управління в лісовій сфері; 3) основні механізми раціонального та екологічно обґрунтованого ведення лісового господарства; 4) алгоритм визначення шкоди, завданої лісовому фонду з використанням спеціальних формул та коефіцієнтів, що максимально враховують якісні та кількісні показники лісових ресурсів; 5) передові способи боротьби зі спробами неправомірної експлуатації лісу.

Однією із ключових проблем системи екологічних стандартів у сфері лісових ресурсів у широкому їх розумінні є невизначеність критеріїв віднесення тієї чи іншої земельної ділянки саме до лісового фонду.

Як зазначає В.Костицький, незважаючи на те, що у науці ботаніці ліси як деревостани можуть бути віднесені до рослинних ресурсів, правова наука і практика сприйняли екосистемне (біоценотичне) розуміння лісу, запроваджене у свій час відомими вченим – лісовиком І.Сукачовим. Оскільки ліс є невід'ємним компонентом біосфери, провести чітку межу між ним та іншими складовими довкілля неможливо¹³.

Лісовий кодекс України у ст. 1 дає визначення лісу, проте на практиці віднесення певної території до лісового об'єкта та відповідний режим її функціонування залежать від цілої низки формальних чинників: внесення ділянки до лісового кадастру, ведення якого покладено на Державне агентство лісових ресурсів, змісту та періо-

дичності складення матеріалів лісовпорядкування та ін. Фактично невизначеність у цій сфері призводить до того, що в одних випадках землі лісового фонду неправомірно експлуатуються та знищуються під приводом того, що їх правовий статус як земель лісогосподарського призначення визначено не в повній мірі, а в інших випадках – здійснюються спроби обмежити право комунальної та приватної власності на землі під приводом того, що вони є лісами (хоча в дійсності, такі землі мають абсолютно інше цільове призначення).

У вказаному контексті цікаво звернутися до проблеми розмежування земель між Києвом та прилеглими населеними пунктами Київської області, яка бере свій початок принаймні із середини 1990-х років. Відсутність стандартів такого розмежування вкрай негативно відбивається на стані лісового фонду Київщини. Зокрема, відсутність офіційно затверджених меж міста Києва та деяких сусідніх населених пунктів призводить до появи так званого «нічийного статусу» окремих земель, які інтенсивно забудовуються за рахунок вирубки цінних лісових масивів.

Подібна ситуація склалася навколо смт. Коцюбинське Київської області, яке знаходиться серед Біличанського лісу площею 6462,62 га. Цей ліс був включений до складу Національного природного парку «Голосіївський» Указом в. о. Президента України від 01.05.2014 «Про зміну меж національного природного парку «Голосіївський»¹⁴. Однак станом на сьогоднішній день так і не розроблено проекту землеустрою з організації та встановлення меж його території, а це створює передумови для зловживань при розпорядженні лісовими ділянками, які офіційно поставлені під захист держави. Іншими словами, незважаючи на те, що Президентом України було визнано дану територію об'єктом природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, конкретний механізм реалізації такого статусу так і не здійснено. Отже, існуючі суперечки між органами влади сусідніх регіонів за право розпоряджатися землею, помножені на недосконале правове регулювання, призводять до подальшого знищення сотень кубометрів лісу.

Колишній депутат Київської обласної ради, голова постійної комісії з питань екології та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Наталія Семко зазначає: «Навколо Києва – 32 тисячі гектарів лісу – це «легені» Києва, які ми повинні зберегти. ... Треба буде знайти відповідь і ще на одне непросте питання: чому зелена зона навколо Києва становить більш ніж 32 000 га, це 40 відсотків від загальної площі, на яку претендує столиця, а національний парк розширюється лише на 6462,62 га?»¹⁵. Вказана проблема призводить до того, що «зелені легені» Київського регіону продовжують швидко скорочуватися. Все це є наслідком відсутності визначення в екологічному лісовому стандарті такого важливого показника лісу, як його межі.

В інших випадках, навпаки, земельні ділянки, які протягом всього періоду існування того чи іншого населеного пункту офіційно мали статус земель житлової та громадської забудови, і на яких розташовані об'єкти інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури, визнаються землями лісового фонду I категорії.

Постановою Верховного Суду України від 16.12.2015 у справі за позовом заступника прокурора Київської області до Бучанської міської ради про визнання недійсним рішення міської ради, було визначено, що земля площею 890 га, віднесена рішенням міськради до земель житлової та громадської забудови, мала лісогосподарське призначення та була вкрита лісами першої групи¹⁶. Однак єдиним підтвердженням такої позиції стали матеріали лісовпорядкування 1988-89 років, хоча ні в лісовому кадастрі, ні в Державному земельному кадастрі інформації про ці землі як ліси не містилося. Натомість фактично ці землі були лише вкриті деревною рослинністю, що не є самодостатнім доказом їх належності до лісів.

Таким чином, особливо важливим є визначення в новому національному екологічному стандарті «Система лісового господарства, охорони та захисту лісових ресурсів в Україні» чітких не лише юридичних, а і технічних критеріїв, за якими відбувається віднесення певної території до земель лісового фонду. До таких критеріїв мають відноситись: площа земельної ділянки, кількість дерев,

їх висота та довжина, відстань між кронами дерев, ярусність коріння, обсяг листяного покриву та інші характеризуючі дані.

Окремої уваги заслуговує перспектива прийняття Екологічного кодексу України та його співвідношення із запропонованим екологічним стандартом «Система лісового господарства, охорони та захисту лісових ресурсів в Україні».

Як зазначає Ю. Шемшученко, необхідність систематизації зумовлюється множинністю актів, що їх видають правотворчі органи з відповідного кола питань, швидкими змінами, що відбуваються в законодавстві, та виникненням прогалин, дублюючих положень у ньому тощо. Здійснення систематизації у цій сфері пов'язано також з необхідністю поліпшення правореалізації, наданням допомоги правозастосовчим органам оперативного знаходити та правильно тлумачити норми права¹⁷.

Вважаємо, що прийняття Екологічного кодексу України є виправданим кроком, оскільки він стане цілісним кодифікованим актом, який визначить основоположні принципи, суб'єктний та об'єктний склад, правовий режим, засади юридичної відповідальності за порушення екологічного законодавства та інші ключові питання природоохоронної сфери України. Водночас комплексний екологічний стандарт у лісовій сфері має бути розробленим на підставі Лісового кодексу України та максимально деталізувати його в частині процедурних та технологічних аспектів діяльності у сфері лісових ресурсів.

Таким чином, максимальний рівень узагальнення нормативного матеріалу повинен мати саме Екологічний кодекс України, оскільки він поширює свою дію на всі галузі природоохоронного законодавства: лісове, водне, законодавство про надра, про відходи, про атмосферне повітря і т.д. Лісовий кодекс в широкому аспекті регулює відносини у сфері лісового господарства та охорони лісових ресурсів, а екологічний стандарт «Система лісового господарства, охорони та захисту лісових ресурсів в Україні» має деталізувати положення Лісового кодексу України в частині конкретних показників, алгоритмів, розрахунків шкоди та інших компонентів лісового господарства.

Підсумовуючи викладене, необхідно зазначити, що в Україні на сьогоднішній день практично відсутня комплексна система екологічних стандартів у сфері охорони і захисту лісових ресурсів. По суті немає цілісного екологічного стандарту, який би охопив усі ключові аспекти діяльності у сфері лісового господарства, а також методи боротьби з екологічними правопорушеннями і механізм визначення шкоди, що завдається лісовим ресурсам. Існуючі стандарти практично не містять екологічної складової, крім того, вони є вкрай застарілими і вимагають кардинального оновлення. Наслідком неналежної побудови системи екологічної стандартизації є недосконалість чинних нормативно-правових актів, які в широкому значенні також є складовою системи екологічних стандартів України. Вказане призводить до деградації лісового фонду держави і зростання рівня правопорушень у цій сфері: незаконної вирубки лісу, видобутку бурштину і т.д.

У зв'язку із викладеним пропонуємо невідкладно розробити проект комплексного національного стандарту «Система охорони та захисту лісових ресурсів в Україні». Такий стандарт має містити 1) оновлену екологічну та лісову термінологію; 2) основні засади системи управління в лісовій сфері; 3) основні механізми раціонального та екологічно обґрунтованого ведення лісового господарства; 4) алгоритм визначення шкоди, завданої лісовому фонду з використанням спеціальних формул та коефіцієнтів, що максимально враховують якісні та кількісні показники лісових ресурсів; 5) передові способи боротьби зі спробами неправомірної експлуатації лісу; 6) показники площі лісових ділянок, кількості дерев, їх висоти та довжини, відстані між кронами дерев, ярусності коріння, обсягу листяного покриву та інших характеризуючих даних, яким має відповідати лісовий фонд України.

При цьому стандарти радянської доби у сфері пожежної безпеки мають діяти до прийняття у встановленому порядку відповідних національних стандартів України. Зазначені кроки дозволять уніфікувати систему екологічних стандартів у сфері лісових ресурсів, оновити їх відповідно до сучасних змін у розвитку науки і техніки та законодавстві, усунути існуючі суперечності.

1. Беренич А. Сучасний стан та використання лісових ресурсів України / А. Беренич, Т. Фастівець // Управління розвитком. – 2013. – № 22 (162). – С. 125- 127. **2. Вирубка** лісів в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://sites.google.com/site/virubkalisivukraieni/lis>. **3. Про перелік** об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, та деякі питання діяльності об'єктів, що виключаються з такого переліку : Законопроект № 1567, № 677-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53060 **4. Тарасова В.В.** Екологічна стандартизація і нормування антропогенного навантаження на природне середовище : навч. посіб. / Тарасова В.В., Малиновський А.С., Рибак М.Ф. ; заг. ред. проф. В.В. Тарасової. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – С. 9. **5. Бусел В.** Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та СД) / Бусел В. / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К. : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. – С. 1383. **6. Про стандартизацію** : Закон України від 05.06.2014, № 1315-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>. **7. Правова охорона** довкілля: сучасний стан та перспективи розвитку : монографія / Гетьман А.П., Соколова А. К., Анісімова Г.В. та ін. ; за ред. А.П. Гетьмана. – Х. : Право, 2014. – С. 20. **8. Про затвердження** такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2008, № 665 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/665-2008-п> **9. ГОСТ 17.6.1.01-83** «Охрана и защита лесов. Термины и определения» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gosthelp.ru/text/GOST17610183Oxranaprirody.html> **10. ГОСТ 17.6.3.01-78** «Флора. Охрана и рациональное использование лесов зеленых зон городов. Общие требования» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1851400-78> **11. СТ СЭВ 383-87** «Пожарная безопасность. Термины и определения» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.znaytovar.ru/gost/2/ST_SEV_38387_Pozharnaya_bezopa.html **12. ГОСТ 12.1.033-81** «Пожарная безопасность. Термины и определения» [Електрон-

ний ресурс]. – Режим доступу : http://www.snip-info.ru/Gost_12_1_033-81.htm **13.** Костицький В.В. Екологія перехідного періоду: право, держава, економіка (Економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища в Україні) / Костицький В.В. – К., ІЗП і ПЗ, 2003. – С. 370, 373. **14.** Про зміну меж національного природного парку «Голосіївський» : Указ в. о. Президента України від 01.05.2014, № 446/2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/446/2014> **15.** Ляховець В. Зелений фронт. [Електронний ресурс] / Ляховець В. – Режим доступу : <http://chask.net/?p=31301> **16.** Постанова Верховного Суду України від 16.12.2015 // Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/54689087> **17.** Шемшученко Ю.С. Екологічний кодекс України в системі відповідної галузі законодавства / Шемшученко Ю.С. // Стан та перспективи розвитку аграрного права. – К., 2005. – С. 23

***Belyakov Maksym.* Environmental standards in the sphere of protection of forest resources**

In article the system of environmental standards in the sphere of protection of forest resources in Ukraine, its main components and content is researched. The attention is focused on environmental problems of forest exploitation and forestry and landscape production, and also need of their decision by complex standardization. So, such important problems of the present as illegal production of amber, mass deforestation and attempts of corporatisation of system of the forestry and landscape entities in Ukraine are shown.

The general comparative characteristic of environmental forest standards of the Soviet era and independent Ukraine is this. The attention on imperfection of the operating system of forest standards is concentrated and ways of increase in its efficiency are offered. Such standards as GOST 17.6.1.01-83 "Protection and protection of the woods are analysed. Terms and determinations", GOST 17.6.3.01-78 "Flora. Protection and rational use of the woods of green zones of the cities. General

requirements" and ST of SEV 383-87 "Fire safety. Terms and determinations".

In particular, offers concerning development and adoption of the complex national standard "System of Protection and Protection of Forest Resources in Ukraine" are made. Such standard shall disaggregate положення Lesnoy of the code of Ukraine, formulate specific indicators, algorithms, calculations of damage caused to forest resources, etc.

Legal problems of delimitation of lands between Kiev and the adjoining administrative and territorial units of Kiev region as a prerequisite of ecological standardization in the forest sphere are characterized. The attention on problems in determination of criteria and legal status of the woods is focused.

Need of adoption of the Ecological code of Ukraine is proved and the ratio with Lesnoy the code of Ukraine and the national standard "System of Protection and Protection of Forest Resources in Ukraine" is opened it.

Key words: environmental standard, forest resources, Ecological code of Ukraine, state forest inventory, delimitation of lands, protection and protection of the woods.

УДК 349.6

I. В. ОЛЕЩЕНКО

ПРАВО НА ДОСТУП ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Проаналізовано законодавство України у сфері правового регулювання доступу до екологічної інформації, пов'язаної з діяльністю суб'єктів господарювання. Запропоноване повне визначення еколо-